

ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK füzetek
az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület
havonta megjelenő kiadványa

X. évfolyam 117. szám
2006. november

„Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék,,,”
(*Vörösmarty Mihály*)

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén 17 órakor - hívtatán és hívtatlanul - mindenkit szeretettel vár a
Budapest V. Semmelweis utca 1-3. I. emeleti zeneterembe

Részletek Narekaci Szent Gergely imájából

„...Könyörgünk Hozzád egész lelkünkéből...”

Az imádság záró része a következő:

Diakónus: Adj áldást, Uram!

**Püspök: Mert Tied a kegyelem, a hatalom, az emberszeretet és a dicsőség
örökkön örökké. Amen.**

Kegyelem: az imában is ezt kértük, hisz nélküle nem létezhünk!

Hatalom: Isten mindent megtehet, s így meg is adja, ami számunkra szükséges!

Emberszeretet: ez is erre indítja Öt!

Dicsőség: az előbbieket mind-mind ezt szolgálják!

Dr. Sasvári László

* * *

Lapunk az interneten: www.magy-orm.axelero.hu honlapon olvasható
Elektronikus levélcímünk (E-mail): magyar.ormeny@axelero.hu • magyar.ormeny@t-online.hu

* * *

Dr. Issekutz Sarolta

**Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület (EÖGYKE)
tájékoztatója az előttünk álló négy év feladatairól**

2006-ban a harmadik ciklusban indítjuk útjára önkormányzatainkat a mandátumhoz jutott 61 képviselőnkkel Budapest 12 kerületében, valamint Szegeden. Valamennyi képviselőnknek jó munkát és jó együttműködést kívánunk.

Képviselőinket részben tanfolyam szervezéssel készítjük fel a kisebbségi önkormányzati munkára, valamint biztosítjuk számukra a hatályos joganyagot is. A felkészítéshez a Fővárosi Örmény Önkormányzat nyújt anyagi segítséget. A jogi és működési felkészítésen túl fontosnak tartjuk az „ideológiai” felkészítést is, összefoglalva azokat az irányelveket, amelyek szellemében kérjük működni önkormányzatainkat.

Előzmények, történelmi háttér, kulcsfontosságú megállapodások és célkitűzések:

Az EÖGYKE célkitűzései 1997-ben - az alapításakor - fogalmazódtak meg és bátran mondhatjuk: változatlanok ma is, a ciklusoktól függetlenül. Ez tekintendő kiindulási alapnak. Az EÖGYKE alapszabály I/3-as pontja kimondja:

Az egyesület célja és feladatai:

- az örmény származásúak számára kulturális identitásőrző programok, találkozók szervezése, támogatása határon belül és kívül,
- a magyarországi és az erdélyi örmény irodalmi, történelmi, művészeti és tárgyi emlékek felkutatása, gyűjtése, állagának megőrzéséhez segítségnyújtás,
- kiadványok megjelentetése,
- együttműködés az erdélyi örmény lakta településekkel,
- az örmény származású és armenológiai tanulmányokat folytató ifjúság tanulásának, továbbtanulásának támogatása,
- az örmény származásúak megsegítése,
- magyarörmény genealógiai gyökerek kutatása,
- együttműködés a hasonló célú társadalmi szervezetekkel határainkon belül és kívül a célok közös megvalósítása érdekében,
- az örmény kultúra és történelem iránt érdeklődők számára felvilágosítás adása.

E célok és feladatkitűzések szellemében próbáltak tevékenykedni az EÖGYKE képviselői már az első ciklusban is, közösen keleti örmény testvéreinkkel, több-kevesebb sikerrel. Az örmény közösségen belüli szakadás következtében a második önkormányzati ciklustól kezdődően az EÖGYKE többségi képviselőből álló önkormányzatok az önálló megjelenést választották. E célkitűzések szerint működtek önkormányzataink - igen sikeresen - az 1998-2002 időszakban.

Részlet a megállapodásból: Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület önálló arculat kialakítása igen fontos, mert hagyományaik, gyökereik, identitásőrzésük módja, kapcsolódásuk a „szülőföldhöz”, lényegesen eltérő az utóbbi időszakban betelepedett örményekétől.

Önálló arculatát a következők jelenítik meg:

- Havonta megjelenő önálló újság: „Erdélyi Örmény Gyökerek Füzetek”
- Rendszeres kulturális rendezvények: Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén 17 órakor a Magyarok Házában, Budapest V. Semmelweis utca 1-3., zeneterem.
- Önálló könyvkiadványok: pl. Erdélyi Örmény Múzeum sorozat
- Önálló kiállítások Budapesten, a vidéki városokban és Erdélyben
- Interneten való önálló megjelenés, kapcsolatot teremtve az erdélyi örmény közösségek számára is.
- A nemzetközi örmény szervezeteknél önálló regisztráció és képviselet.
- Önálló kulturális programok, konferenciák rendezése, pl. évente egyházi konferencia.
- Rendszeres utazások szervezése az erdélyi közösségekhez találkozókkal, állandó kapcsolatbővítéssel.
- Önálló székhely és állandó elérhetőség biztosítása információszerzési célokkal.

A következő, azaz 2002-es választási ciklusban az EÖGYKE megállapodást kötött az országos és fővárosi választások előtt az akkori koalíciós partnerével, amely megállapodás meghatározó pontjai a következők: *„Az Erdélyből származó örmények is örmények, a nyelvismeret hiánya nem kizáró ok. A más időben és más módon betelepült örmények teljes jogú örmények, független a nyelvismeretüktől. Az örmény önkormányzatok működésének hivatalos nyelve a magyar.”* Tehát mindenki örmény, aki örménynek vallja magát. Ezt senkinek nincs joga kétségbe vonni.

Ezeket az alapelveket az egyesület betartotta és a jövőben is betartja. Határozottan ellenállunk azoknak, akik ezen alapelveket nem fogadják el és ezzel a magatartásukkal a hazai örménység egységét kívánják megbontani.

Az előttünk álló ciklus jelen pillanatban még több bizonytalanságot tartalmaz együttműködő partnerek vonatkozásában. Az azonban biztos, hogy az EÖGYKE képviselőiből álló önkormányzatok olyan teret harcoltak ki maguknak a választásokon, hogy - racionálisan felhasználva a saját erőforrásaikat -, szép eredményeket képesek elérni (akár önállóan, akár a potenciálisan kapcsolódó partnerekkel). Még soha nem volt ilyen nagyszámú, tiszta EÖGYKE-s önkormányzatunk, még soha nem volt ilyen sok fiatal képviselőnk, mint most.

Az előttünk álló ciklus feladataihoz, célkitűzéseikhez az előző időszakok célkitűzéseiből és megállapodásból kell kiindulni, mert azok továbbra is aktuálisak. Legfeljebb némileg módosítani kell az aktuális feltételeknek megfelelően.

Az EÖGYKE vezetése minimális célkitűzésként a következőket tűzte ki:

1. Egységes szellemi megjelenés: Az Egyesület fontosnak tartja, hogy minden képviselője ugyanazon alapelveket vallja az örmény kulturális identitásörzés megvalósításáról, tehát az EÖGYKE szellemisége irányadó legyen minden kerületi, városi önkormányzatban.

2. Minimális együttműködési közösség kialakulása érdekében a képviselőjelöltek már az indulásnál személyesen nyilatkoztak arról, hogy a megalakuló önkormányzatokban kötelesek támogatni szavazatukkal az alábbiakat:

- Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek kulturális és információs havilap támogatása az éves költségvetés (kivéve a pályázatokra kapott pénz) 5 %-a (öt), de legalább évi 50.000 Ft. Maximum két részletben fizetendő.

- Fővárosi Örmény Klub évi 1 rendezvényét a kerület rendezi és finanszírozza.

- A Budapesti Örmény Katolikus Lelkészség (Bp. XI. Orlay u. 6.) működésének, felújításának, múzeum és könyvtár fenntartásának költségeihez az éves költségvetés (kivéve a pályázatokra kapott pénz) 5 %-a (öt), de minimum évi 50.000 Ft hozzájárulás, banki átutalással a Plébánia számlájára.

E három pont teremti meg a magyarörmény közösség megmaradásának folytonosságát. Ez a minimális túlélési stratégia a média, a kultúra és a hitélet területén. Minden további a lehetőségek és képviselőink aktivitásának függvénye.

Az egyes önkormányzataink önállóságát szeretnénk megtartani, ezzel párhuzamosan közöttük nagyobb együttműködést elérni, amelynek következtében tágabb és szervezettebb lehetőségek nyílnak a következő területeken:

A. Kulturális identitásörzés (rendezvények, kiállítások, nyelvoktatás, klub, füzetek, hitélet, stb.) (Ezzel kapcsolatban megjegyezzük, hogy minden képviselőnek kötelessége megismerni az örmény történelmet, kultúrát, hagyományokat.)

Közös nagy projektek indítása:

- kulturális és információs centrum létrehozása,
- éves konferenciák szervezésének folytatása,
- örmény kulturális napok, filmnapok rendezése, stb.,
- Örmény népi együttes létrehozása, örmény zene és tánc oktatás megszervezése.

B. Érdekképviselet: Az örmény származásúak hazai érdekképviselete az örmény kisebbségi önkormányzatokban és helyi önkormányzatokban, a fővárosi és országos örmény testületben, valamint az állami vezetés kisebbségekkel foglalkozó testületeiben. Törekvés arra, hogy megszűnjön a hosszú évek óta tartó mesterséges megosztottság. Médiumokban (helyi és országos szinten) egységesen megjeleníteni a hazai örménység közös feladatait, visszautasítva a megosztásra irányuló törekvéseket.

C. Kapcsolattartás - a hazai, az erdélyi, az örményországi és a diaszpórákban működő hasonló célú civil és egyházi szervezetekkel, önkormányzatokkal, a kulturális állami vezetéssel.

D. Nyelvoktatás támogatása. Opcionálisan mindenkinek térítésmentesen lehetőséget kívánunk biztosítani az örmény nyelv tanulásához, de ez nem azt jelenti, hogy kötelező tanulni örményül.

E. Erdélyi közösségeink, templomaink szervezett támogatása, állandó kapcsolattartás és együttműködés civil és egyházi szervezetekkel.

F. A Bp. XI. Orlay u. 6. szám alatti Örmény Katolikus templomunk és az örmény múzeumunk közös anyagi hozzájárulással történő renoválása, fenntartása, a múzeum újrarendezése, megnyitása közgyűjteményként a nagyközönség számára.

G. Hazai és nemzetközi projektekbe bekapcsolódás közös pályázatok útján.

H. A közösségi archívum bővítése, képek, családfák, dokumentumok gyűjtése és feldolgozása, digitalizálása.

I. Magyarörmény hírességeinkről tájékoztató anyagok összeállítása, információk gyűjtése és megjelenítése kiállításokon, kiadványokban.

J. Közösségépítés, illetve bővítés a helyi önkormányzatok területén.

K. Fialatok bevonása a kisebbségi munkába, közösségi életbe.

További néhány szempont, közös alapelv az EÖGYKE önkormányzatok számára: Fontosnak tartjuk, hogy a budapesti kerületek és Szeged város örmény kisebbségi önkormányzatai az eredményeikről, kulturális eseményeikről rendszeresen tájékoztassák a választópolgárokat és a széles közösséget a füzetek hasábjain, a helyi médiában, stb., hiszen így válik ismertté kulturális identitásörzésük, így gyarapodhat közösségünk.

Pénzügyi szemlélet: a képviselők társadalmi munkában végzik a képviselőséget. Ha a képviselő ezen kívül végez további munkát (pl. rendezvény szervezés, rendezés, előadóművészi tevékenység, kiállításra anyaggyűjtés, könyvszerkesztés stb.), annak költségtérítésére igényt tarthatnak és megállapodás szerint megbízási díjat is kaphatnak. A képviselők nyilatkozzanak, milyen munkákat szeretnének vállalni? Ha a helyi önkormányzat úgy dönt, hogy tiszteletdíjat ad képviselőinek, akkor az SZMSZ-ben célszerű rögzíteni azt is, hogy mely esetben jogosult az önkormányzat megvonni a képviselői tiszteletdíjat.

(Az EÖGYKE kampányzáró rendezvényén (2006. szept. 24.)
elhangzott tájékoztató aktualizált, kiegészített szerkesztett változata)

* * *

Szongoth Gábor

Rondó

Vita: Ki tartozik az örmény közösséghez?

2006. szeptember 28-án a Rondó adásában több kisebbségnek volt alkalmuk véleményt nyilvánítani a regisztrációról és a közeli választásokról. A hazai örménységet a médiában magas posztot betöltő Avanesian Alex, az Armenia Népe Kulturális Egyesület vezetője képviselte, aki azonnal leütötte Dzsotján Dávid műsorvezető által feladott magas labdát.

Dzsotján Dávid: Szeptemberi magazinunkat egy rövid választás előtti körképpel kezdjük. Stúdióink vendége *Paulik Antal*, a NEKH főosztályvezetője, aki röviden reagál majd a látottakra. A 2001-es KSH felmérések és az idei július 15-ig regisztrált adatok több helyen is ellentmondóak. Az örmény kisebbség-nél például 2001-ben 836-an vallották, hogy kötődnek a nemzetiségi kulturális értékekhez és hagyományokhoz. Ehhez képest ebben az évben 2365-en regisztráltatták magukat.

Arménia Népe Kulturális Egyesület részéről Avanesian Alex: - Ez irdatlan nagy szám, hiszen az örmények létszáma, még ha a betelepüléseket is vesszük a XX. század elején a török népirtás elől menekülők és Magyarországra betelepülők, illetve átvonultak tekintetében, ez stagnáló létszám volt mindig. Ha megnézzük az egyházi adatokat, a születések számát, a század eleji könyveket, ahol szokás volt, hogy valamely felekezethez tartozók befizették az egyházi adót, akkor mindig megállapítható, hogy a magyarországi örmények létszáma 3-500 fő körül kell mozogjon, ennyi van a listánkon közel száz éve, s ehhez csatlakoznak természetesen a szimpatizánsok.

Tehát Avanesian Alex (A.A) szerint csak 3-500 örmény él Magyarországon, pedig még a nagyon rosszul feltett népszavazási kérdések kapcsán is 836-an vallották azt, hogy kötődnek az örménységhez. Ha tényleg csak ennyi örmény él Magyarországon, A. A miért nem jelentette ki a kisebbségi törvény alkotásakor, hogy az örménység nem nemzetalkotó kisebbség, hisz a törvény minimumként 1000, legalább száz éve Magyarországhoz kötődő örmény származású személyt említ?

De ez még semmi, kiderül, kik is az igazi örmények:

A. A.: - A 2001-es adat, amelyik 600 valahány főről szól, tulajdonképpen ezt is ketté kell bontanunk, hiszen vannak az anyanyelvűek, akik tartoznak igaziból a közösséghez, hiszen az anyaországukat is Örményországnak vallják, beszélik anyanyelvüket, ápolják kultúrájukat, és nagyon helyes és nagyon pártolható az a tény, hogy vannak olyan szimpatizánsok is, akik ezt a kultúrát támogatják. Szomorú ez a tény, hogy az újbóli törvénymódosítás kapcsán ennyire felhígult megint az örmény közösség.

Tehát a 836 már csak 600 valahány lett, és annak is csak egy része az igazi, a többi szimpatizáns. Ezek lehetünk mi, az erdélyi örmény családokból származó magyar-örmények, akik Örményországot őshazának, Erdélyt (Szamosújvárt, Gyergyót, Erzsébetvárost, Csíkszépvizet, stb.) pedig anyaországnak tartjuk. Aniből majd 800 éve menekültek el őseink, és Erdélybe 330 éve telepedtek le, onnan apránként kerültek a mai Magyarország területére. Csak azt nem értem, miért tetszeleg A. A minden évben Szamosújvárott a Szent Gergely napi búcsú alkalmából az ottani - örményül nem tudó - "szimpatizánsok"-nál. Vagy ettől még ők örmények, csak aki Magyarországra került, az nem? Mi csak „hígításnak” vagyunk jók az igazi örmények közösségében?

A. A.: - Én azt látom, hogy a törvénynek hibái vannak, változatlanul hibái vannak, nem kötelez senkit semmire sem, szabadon átjárható a nemzetiségek. Én lehetek most örmény, de négy év múlva indulhatok akár román képviselőként, vagy bármilyen nemzetiségi színben. Ez rettenetesen hibás.